

Tehtäviä opoille perusopetukseen Puhtaasti parempaan duuniin -hankkeen kohdealoista:

kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto: koneautomaatioasentaja, levyseppähitsaaja, koneasentaja, koneistaja &
puhtaus- ja kiinteistöpalveluala: kiinteistönhoitaja, toimitilahuoltaja

Miksi?

Me hankkeessa olisimme iloisia, jos saisimme luettavaksemme oppilaitten ajatuksia hankkeemme kohdealoista. Meitä kiinnostaa, minkälaisia mielikuvia heillä aloistamme on. Tehtävämme hankkeessa on lisätä alojen vetovoimaisuutta ja kirkastaa alojen imagoa. Emme halua olettaa nuorten ajatuksia. Haluamme tietää. Siksi olemme kiinnostuneet nuorten kirjoituksista.

Miten?

Meitä kiinnostavat ennen muuta oppilaitten ajatukset ammasteista. Me emme kiinnitä huomiota kieliasuun emmekä kielivirheisiin.

Arvomme kuukausittain OSAOn tuotteen kirjoituksia meille palauttaneiden kesken.

Onhan koululla lupa lähettää tekstejä? Haluamme tekstejä vain oppilaan suostumuksella. Arvontaa varten tekijät pitää yksilöidä. Meille riittää tiedoksi tekijän lempinimi ja lähettäneen opettajan yhteystiedot. Jos kiinnostumme julkaisemaan tekstejä blogissamme, pyydämme siihen erikseen luvan.

Pyydämme, että kirjoitustehtävän teettänyt opinnonohjaaja toimittaa tekstit hankkeen viestintäasiantuntijan sähköpostiin: taina.kylmanen@osao.fi. Aiheeksi voi kirjoittaa ”Pupaduu-kirjoitelma”.

Mitä?

Puhtaasti parempaan duuniin -hanke tarjoaa opetukseen virikkeeksi keskustelu- ja kirjoitustehtäviä.

Tehtävät on suunniteltu opinnonohjauksen näkökulmasta. Joissakin tehtävissä on lisänä soveltamisidea äidinkielen opetukseen. Kaikki tehtävät ovat opettajan omiin tarpeisiinsa sovellettavissa.

Tehtävien tekijä

Taina Kylmänen

taina.kylmanen@osao.fi

FM 1992 (suomen kieli, tiedotusoppi, sosiologia, puheoppi)

KM 2011 (varhaiskasvatus, draama, kirjallisuus, oppilaitosjohtaminen)

äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja

viestinnän ja vuorovaikutuksen opettaja

draamakasvatuksen aineopettaja

luovan kirjoittamisen opettaja

kirjallisuusterapiaohjaaja

ammattillinen erityisopettaja

Keskustelutuokio ammateista kotiryhmätyöskentelynä (sopii myös alustukseksi kirjoitustehtäville).

Tehtävään menee aikaa vähintään yksi oppitunti. Vaiheiden työstäminen kannattaa kellottaa jämäkästi. Ideana on työskennellä ammattimaisen tehokkaasti. 😊 **Tavoite:** Saada tietoa ammateista ja koulutuksista. Oppia ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja, tiedonhakua, tiedon tuottamista ja jakamista.

1. Ryhmä jakautuu pienryhmiin. (Vinkki sokkoryhmäytymiseen: opettaja valitsee luokasta ryhmien lukumäärän henkilöitä luokan eteen riviin kasvot seinään päin. Nämä henkilöt tulevat näin eri ryhmiin. Muut asettuvat heidän taakseen jonoksi. Luokan edessä olevat oppilaat sanovat vuorotellen numeron. Jos joku sanoo seitsemän, jonon seitsemäs henkilö tulee valituksi hänen ryhmäänsä. Numeroita on käytössä aina yhtä monta kuin jonossa ihmisiä.)
2. Jokaiselle pienryhmälle arvotaan aiheeksi joko koulutusala (puhtausala, kiinteistöpalveluala, kone- ja tuotantotekniikka) tai ammatti (toimitilahuoltaja, kiinteistönhoitaja, koneautomaatioasentaja, levyseppähitsaaja, koneasentaja, koneistaja).

Ensin voidaan käydä keskustelukierros aiheen synnyttämistä ennakkokäsityksistä. Kirjataan ennakkokäsitykset muistiin.

3. Ryhmissä etsitään tietoa omasta aiheesta. Tiedosta tehdään miellekartta ammatista ja ammattinimike tai aiheala kirjoitetaan kartan keskelle.
Tiedon etsintää auttavia kysymyksiä:
Miten ammattiin kouluttaudutaan?
Missä ammattiin voi kouluttautua?
Mitä ammattinimikkeitä alalla käytetään?
Minkälaisia työtehtäviä ammattiin kuuluu?
Missä ympäristöissä työtä tehdään?
Mitä ominaisuuksia ammatissa tarvitaan?
Löytyykö ammattiin liittyvää uratarinaa, jonka voisitte esittää?
4. Jos ryhmässä on neljä henkilöä, kaksi heistä jää kotiin ja kaksi valmennetaan läheteiksi miellekartan kanssa. Eli ryhmä miettii yhdessä, kuinka miellekartta voidaan kertoa auki. Molemmille läheteille pitäisi jakaa tasapuolisesti työtä.
5. Seuraa kyläilykierros. Samalla voidaan harjoitella kohteliasta rupattelua (small talk) ja tervehtimisiä. Kaikissa ammateissa tarvitaan vuorovaikutustaitoja, kun työskennellään yhdessä toisten kanssa ja kun kohdataan asiakkaita.

Kyläilykierroksella jokaisesta kodista lähetit menevät kylään miellekarttansa ja tietojensa kanssa seuraavaan kotiin. Siellä he kertovat, mitä mielenkiintoista tietävät ammatista. Kotiväki on varautunut ottamaan tiedon vastaan ja tekee aiheesta lyhyesti muistiinpanoja.

6. Lähetit kiertävät kaikki kodit ja palaavat omaan kotiinsa. Siellä kotiväki kertoo heille, miten paljon heillä on käynyt vieraita ja mitä tietoja heille on kerrottu. Heidän tehtävänsä on siis suullisesti referoida saatu informaatio läheteilleen.
7. Lopussa keskustellaan yhteisesti tehtävästä.
Mitä uutta tai yllättävää tietoa tekeminen tuotti?
Muuttuivatko ennakkokäsitykset tekemisen myötä? Miten?
Minkälaista oli toimia kotiryhmissä?
Mitä opitte omasta toiminnastanne?

Kirjoitustehtäviä

Rento kirjoitustehtävä

Kuka on kirjoituksesi toimija? Oletko se Sinä itse vai kuvitteellinen henkilö? Voit itse päättää. Valitse henkilöllesi ammatti (koneautomaatioasentaja, levyseppähitsaaja, koneasentaja, koneistaja, kiinteistöhoitaja, toimitilahuoltaja).

Etsi tietoa ammatista. Missä henkilösi on opiskellut ammattiin? Miksi hän valitsi ammattialansa? Miten opinnot sujuivat? Kauanko opinnot kestivät? Minkälaisissa paikoissa ammatissa työskennellään? Missä henkilösi työskentelee? Mitä hän tekee töissä? Työskenteleekö hän yksin vai yhdessä muiden kanssa? Minkälaisia ominaisuuksia ammatissa tarvitaan? Voi koota tiedot miellekarttaan tai listaksi.

Kirjoita sitten henkilöstäsi. Voit kirjoittaa tarinan henkilön työpäivästä otsikolla ”Aivan tavallinen päivä” tai pitemmän elämätarinan, joka kertoo, mistä henkilösi on lähtenyt ja mihin hän on päätenyt töihin. Esimerkkiotsikko voisi olla ”Muhoksen maatilalta yliopistollisen sairaalan leikkaussaliin”. Esimerkissä muhoslainen Teppo olisi päätenyt, että ei jatka kotitilaansa, vaan haluaa kaupunkiin töihin. Hän olisi opiskellut puhtausalaa ja olisi työllistynyt OYSin leikkaussaliin.

Mitä päätätään kirjoittaa, kerro, miten henkilösi viihtyy työssään. Kerro, mitä hän ajattelee työstään. Miten henkilön lähipiiri suhtautuu hänen työhönsä.

Vaativa esseekirjoitustehtävä

Essee on pohdiskeleva teksti. Kirjoittaja pohtii ja arvioi asioita omasta näkökulmastaan. Hän etsii pohdintansa pohjaksi tietoja ja viittaa tietolähteisiin lähdeviittein.

1. Valitse ammatti, jota haluat esitellä ja pohtia.
2. Etsi tietoa ammatista. Kirjoita lähteet muistiin. Laadi miellekartta.
 - a. Miten ammattiin kouluttaudutaan?
 - b. Mitä ammattinimikkeitä alalla käytetään?
 - c. Mikä on ammatin historia Suomessa?
 - d. Minkälaisia työtehtäviä ammattiin kuuluu?
 - e. Missä ympäristöissä ammatissa toimitaan?
 - f. Miten ammatti työllistää?
 - g. Minkälainen palkkaus alalla on?
 - h. Mitä ominaisuuksia alalla tarvitaan?
 - i. Miten ammatissa voi edetä? Minkälaisia jatko-opintomahdollisuuksia on?
 - j. Voiko Suomessa saadulla koulutuksella työskennellä myös ulkomailla?
 - k. Miten yrittäjyys sopii ammattiin?
3. Suunnittele kirjoitelmasi rakenne esimerkiksi miellekarttaan.
 - a. Miten aloitat? Johdanto johdattaa lukijan aiheeseen.
 - b. Miten jatkat? Käsittelykappaleita voi olla useita. Voit poimia aiheet käsittelykappaleisiisi helposti miellekartastasi.
 - c. Miten lopetat? Vakuuta lukijasi ammattisi hienoudesta.
4. Jos käytät tekstissäsi lähteitä, muista referoida tiedot ja viitata lähteisiin (PuhtausTaito-lehdessä 1/2021 kerrottiin, että ambulanssin puhdistuksessa pitää...)
5. Voit liittää itsesi esseeseen joko pohtimalla, voisiko ala sopia Sinulle, tai kertomalla kokemuksiasi alalla työskentelystä. (Millaisia kokemuksia Sinulla on ammatista? Millaisia ammatissa tarvittavia ominaisuuksia Sinulla on? Mitä ammatissa pääsee kokemaan ja tekemään? Miten ammatissa voi kehittyä? Miten ammatissa voi edetä? Haluaisitko edetä ammatissa? Minkälainen on tai olisi urapolkusi? Jos lähipiirissäsi on kyseisessä ammatissa toimiva ihminen, voit haastatella häntä ja kertoa myös hänestä.

Pieniä välipalatehtäviä

Etsitään tietoa:

Mitä eroa on perustutkinnolla, ammattitutkinnolla ja erityisammattitutkinnolla?

<https://uralle.osao.fi/hc/fi/articles/360001029031-Ammatilliset-tutkinnot-perustutkinto-ammattitutkinto-ja-erikoisammattitutkinto>

Mitä nimikettä nykyisin käytetään siivoojasta tai talonmiehestä?

Missä ympäristöissä toimitilahuoltajat voivat työskennellä?

Mitä kaikkea kuuluu kiinteistöhoitajan tehtäviin?

Mihin koneautomaatioasentaja, levyseppähitsaaja, koneasentaja ja koneistaja voivat työllistyä?

Väitellään: Ollaan eri mieltä rakentavassa hengessä; ei riidellä eikä sorruta vihapuheeseen.

Luetaan yhdessä blogikirjoitus: *Oikeus oppimiseen jatkuu peruskoulun jälkeenkin - valinta on Sinun* ([Blogi – Puhtaasti parempaan duuniin -hankeblogi](#))

Puolesta ja vastaan:

- Oppivelvollisuuden jatkaminen on hyvä asia.
- Jos ei tiedä, mihin ammattiin haluaa, kannattaa valita lukio.
- 9.-luokkalainen on liian nuori päättämään itse koulutuksestaan.
- On parasta valita ammatti, johon voi varmasti työllistyä.
- On turvallisinta mennä samaan kouluun kaverin kanssa.
- Vanhemmat eivät voi käsittää nykynuorten valintoja.
- Elämässä voi opiskella useita ammatteja ja tehdä useita uria.

Kun väität jotain, perustele väitteesi. Voit perustella faktatiedolla, kokemuksella, esimerkillä, syy-seuraussuhteella tai vetoamalla auktoriteettiin tai tunteeseen. Opettaja voi toimia tuomarina. Keskustelu voidaan välillä pysäyttää ja miettiä yhdessä, miten jokin väite olisi voitu esittää rakentavammin.

Näytellään:

Tutkitaan yhdessä tai ryhmissä ammatteja. Kootaan niihin liittyvistä toiminnoista listat taululle ja käydään toiminnot yhdessä läpi. Kirjoitetaan nämä toiminnot myös lapuille. Pyyhitään taulun listat pois näkyvistä. Alkuvalmistelujen jälkeen yksi kerrallaan menee eteen, nostaa lapun ja esittää lapulla nimetyn toiminnon pantomiimina. Muut arvaavat, mistä kyse.

Jos ryhmässä on paljon jännittäjiä tai esiintyminen tuntuu hankalalta, voidaan jakaa luokka kahteen, kolmeen tai neljäänkin ryhmään. Lappusia tehdään yhtä monta kuin ryhmiä. Pantomiimit esitetään pienryhmissä kaikissa yhtä aikaa.